

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та  
фтизіопульмонології

**Силабус навчальної дисципліни**  
**«Внутрішня медицина. Цикл професійні хвороби»**

|                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Обсяг навчальної дисципліни</b>                      | Загальна кількість годин на дисципліну: 30 годин, 1,0 кредит ЄКТС.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни</b> | Відповідно до затвердженого розкладу занять кафедри. Форми навчання: денна.<br><br>кафедра професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології, терапевтичне відділення<br>ООКМЦ, м.Одеса, вул.Суднобудівна,1                                                                                                                                                                 |
| <b>Викладач (-і)</b>                                    | Д.м.н.,проф.Ігнат'єв О.М., к.м.н., доцент Панюта О.І., к.м.н., доцент Опаріна Т.П., к.м.н., доцент Загородня Л.І., к.м.н., доцент, Ямілова Т.М., к.м.н., доцент Волянська В.С., к.м.н., асистент Шевченко Н.О.                                                                                                                                                                                      |
| <b>Контактна інформація</b>                             | +380674849012<br><br><a href="mailto:profpaf.f.d. phthisiatry@onmedu.ua">profpaf.f.d. phthisiatry@onmedu.ua</a><br><br>кафедра професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології, терапевтичне відділення<br>ООКМЦ, м.Одеса, вул.Суднобудівна,1<br><br>Довідки за телефонами:<br>Опаріна Тамара Павлівна, завуч кафедри 0674849012<br>Загородня Людмила Іванівна 0972523354 |

**КОМУНІКАЦІЯ**

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

**АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Програма з «Професійних хвороб» передбачає вивчення основ професійної медицини за основними її розділами (організація профпатологічної допомоги працюючому населенню, захворювання, спричинені впливом промислових аерозолів, дією хімічних, фізичних факторів, перенапруженням окремих органів та систем) при цьому наголос робиться на вивченні етіології, патогенезу, клініки, діагностики, лікування та профілактики основних та найбільш розповсюджених захворювань працюючого населення.

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є теоретичні знання та практичні вміння та навички з питань охорони здоров'я населення у галузі профпатології; профілактики, діагностики та лікування професійних захворювань людини.

**Мета** дисципліни - опанування здобувачами знань та формування елементів професійних компетентностей з професійної патології, удосконалення навичок та

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та  
фтизіопульмонології

компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

**Основними завданнями** навчальної дисципліни є:

1. Надання здобувачам базових теоретичних знань з питань організації профпатологічної допомоги працюючому населенню, захворювання, спричинені впливом промислових аерозолів, дією хімічних, фізичних, біологічних факторів, перенапруженням окремих органів та систем;
2. Надання знань щодо здійснення аналізу результатів санітарно-гігієнічної характеристики умов праці з розв'язанням питання про професійну етіологію захворювання;
3. Оволодіння здобувачами теоретичних знань та практичних навичок проведення клінічного обстеження пацієнтів, встановлення попереднього діагнозу та визначення тактики ведення хворих на найбільш розповсюджені професійні захворювання;
4. Здійснення диференціальної діагностики між професійними та непрофесійними захворюваннями, що мають спільні клінічні ознаки, та формулювання клінічного діагнозу;
5. Складати плани лікувальних заходів при гострих та хронічних професійних захворюваннях відповідно до затверджених галузевих клінічних настанов та протоколом надання медичної допомоги;
6. Надання знань щодо проведення санітарно-гігієнічних та медико-профілактичних заходів з метою попередження розвитку професійних хвороб та їх прогресування; експертизи працездатності.

**Очікувані результати навчання:**

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

**знати:**

- значення шкідливих факторів виробничого середовища у виникненні професійних захворювань;
- механізми розвитку професійних захворювань;
- діагностичні критерії професійних захворювань;
- принципи лікування, профілактики та реабілітації хворих із професійними захворюваннями;
- принципи експертизи працездатності хворих із професійними захворюваннями.

**вміти:**

- визначати значення шкідливих факторів виробничого середовища у виникненні професійних захворювань;
- аналізувати дані санітарно-гігієнічної характеристики для визначення зв'язку захворювання з умовами праці хворого;
- вирішувати питання попереднього та періодичних медичних оглядів;
- формулювати попередній діагноз при професійному захворюванні, обумовленому впливом факторів виробничого середовища;

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та  
фтизіопульмонології

- проводити диференціальну діагностику між професійним і непрофесійним захворюваннями, які мають схожі клінічні симптоми;
- надавати рекомендації з питань реабілітації, працевлаштування, лікування хворих на професійну патологію;
- виявляти ступінь втрати працездатності при професійних захворюваннях, підбирати раціональні види праці для професійних хворих;
- складати план диспансерного спостереження за хворим із професійним захворюванням.

### **ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Дисципліна буде викладений у вигляді лекцій, практичних занять та організації самостійної роботи.

**Методи навчання:** словесний, пояснювально-демонстраційний, наочний, робота з книгою, відео-метод, робота в групах, дискусії, розв'язування ситуаційних завдань та ін. Тематичні плани практичних занять та самостійної роботи розкривають проблемні питання відповідних розділів професійної патології.

Методика організації практичних занять з професійної патології передбачає необхідність:

- зробити здобувачів учасником процесу надання медичної допомоги пацієнтам від моменту їх госпіталізації, обстеження, постановки діагнозу, лікування до визначення професійної придатності;
- оволодіти професійними практичними навичками; навичками роботи в команді здобувачів, лікарів, інших учасників процесу надання медичної допомоги;
- сформулювати у здобувача, як у майбутнього фахівця, розуміння відповідальності за рівень своєї підготовки, її удосконалення упродовж навчання і професійної діяльності.

Заняття проводяться з включенням:

1. контролю рівня знань за допомогою тестових запитань та перевірки робочих зошитів;
2. огляд хворих із захворюваннями, що відповідають тематиці заняття, з наступним обговоренням встановлення діагнозу, диференціальної діагностики та лікувальних заходів із застосуванням засад доказової медицини, у відповідності до Національних та Європейських настанов і протоколів;
3. аналіз результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження, передбачених темою практичного заняття;

*Зміст навчальної дисципліни*

**Тема 1.** Загальні питання профпатології

**Тема 2.** Пневмоконіози, хронічний бронхіт та хронічне обструктивне захворювання легенів пилової етіології.

**Тема 3.** Професійні нейротоксикози. Інтوكсикація ртуттю, свинцем, марганцем.

**Тема 4.** Професійні інтоксикації бензолом, аміно-, нітросполуками

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та  
фтизіопульмонології

бензолу.

**Тема 5.** Професійна інтоксикації сполуками, що використовуються при сільськогосподарських роботах.

**Тема 6.** Професійні хвороби пов'язані з дією біологічного фактору: інфекційного (COVID-19); паразитарного.

**Тема 7.** Вібраційна хвороба.. Висотна та кесонна хвороби.

**Тема 8.** Нейросенсорна приглухуватість.

**Тема 9.** Захворювання, пов'язані з перенапруженням окремих органів і систем.

**Перелік рекомендованої літератури**

1. Професійні хвороби : [підручник] / В.А. Капустник, І.Ф. Костюк, О.М. Ігнат'єв та ін. ; за ред. проф. В.А Капустника, проф.. І.Ф. Костюк. – 5-е вид., переробл. і допов.-К., : ВСВ «Медицина», 2017.-536 с. + 4 кольор. вкл.
2. Occupational diseases / V. A. Kapustnik, I. F. Kostyuk, H. O. Bondarenko et al.;edited by V. A. Kapustnik, I. F. Kostyuk. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 416 p.
3. Професійні хвороби : навч.-метод. посібник для сам. роб. студ. / О.М. Ігнат'єв, К.А. Ярмула, О.І. Панюта, Л.І. Загородня. – О., 2015. – 56 с.
4. Токсикологія аерозолів : монографія / За ред.: Ю. І. Кундієва. Тернопіль: Укрмедкнига, 2015. 255 с.
5. Фактори ризику професійних захворювань медичних працівників (огляд літератури) / Л. П. Боднар [та ін.] // Вісн. наук. досліджень. — 2018. — N 2. — С. 6-10.
6. Про затвердження переліку професійних захворювань (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 294 від 26.04.2017) : Постанова від 08.11.2000 р. № 1662 // Зб. нормат.-директ. док. з охорони здоров'я. - 2017. — N 6. — С. 27-36.

**ОЦІНЮВАННЯ**

*Форми та методи поточного контролю:* усний контроль, опитування, практичний, тестовий, самоконтроль та ін.

**Критерії поточного оцінювання на семінарському занятті**

| Оцінка | Критерії оцінювання                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| «5»    | Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє знання під час інтерпретації даних лабораторних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення. |
| «4»    | Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, під час інтерпретації даних лабораторних досліджень робить деякі помилки, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.                |

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та  
фтизіопульмонології

|     |                                                                                                                                                                                                      |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| «3» | Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, під час інтерпретації даних лабораторних досліджень робить суттєві помилки. |
| «2» | Здобувач погано володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, в інтерпретації даних лабораторних досліджень.                                           |
|     |                                                                                                                                                                                                      |

*Форми і методи підсумкового контролю: залік*

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

### **САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

*Самостійна робота:* самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять. Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

### **ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Політика щодо дедлайнів та перескладання:*

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

*Політика щодо академічної доброчесності:*

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та  
фтизіопульмонології

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

*Політика щодо відвідування та запізнь:*

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

*Використання мобільних пристроїв:*

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

*Поведінка в аудиторії:*

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного

медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.